

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejema. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 25

Sobota, 30. marca 1935

Leto X

Mi zahtevamo priznanje in prijateljske odnošaje s sovjetsko Rusijo!

Edinstvo je po- trebno!

Temeljno načelo je enotnost in solidarnost delovnega naroda. Med izdajalce interesov delovnega ljudstva bi morali šteti vsakogar, ki cepi vrste delavcev, vrste nameščencev, vrste kmetov in obrtnikov

zato, da ne bi vstopili enotno za svoje pravice in izboljšanje položaja.

Med delovno ljudstvo hodijo taki ljudje, da bi oslabili moč teh slojev. Zakaj se ne pojavijo na nasprotniških shodih? Zakaj ne povedo tam, da delovno ljudstvo spada v enotno delavsko kandidatno listo? Tega ne store, pač pa lažejo s pretvezo, da obstoja še ena kandidatna lista v naših vrstah. To je zločinsko varanje delovne javnosti. Tudi mi smo že povedali, da je to le varanje naroda ali pa provokatorska služba onih, ki žele cepitev delavstva.

V dokaz tega navajamo, da nam je požrtvovalni in odločni sodrug Triša Kaclerovič v četrtek telegrafiral iz Beograda, da on ni postavil nobene liste in da je pri volitvah v Narodno skupščino dne 5. maja samo ena delavska lista, za katero bo ves delovni narod enotno glasoval.

Sodrug Triša Kaclerovič je mož, ki je to povedal. Zato je tudi potrebno, da volilstvo naše liste žalitev poštenjaka, češ, da kandidira, odločno odkloni in obsodi vse elemente, ki bi hoteli pri volitvah slabiti ali rušiti enotnost v volilni borbi stoječega delovnega ljudstva. Zahrbno in po deželi vrše zločinci ogabno efijalstvo delo.

Na dnevnem redu niso organizacijska vprašanja, niso fantastične deklaracije posameznikov, ampak edine pravice in socialni položaj delovnih plasti. Torej niti za te bi ne smeli enotno nastopati!

V tem tiči bistvo vsega zločinskega početja.

Kakšnih pojasnil bi še bilo treba, da je to početje naperjeno proti delavstvu. Tudi fašistični diktator je pravil, da je socialist, komunist. Toda prejemal je milijone od kapitalistov bankirjev in industrijcev. Govoril je kot revolucionar, da so množice kar norele za njim. Plačan je bil za to. Danes, ko je pomandral delavstvo in ga izročil oblasti kapitala, pa prihajajo na dan vesti, kako ogromne milijone je »žrtvoval« kapital, da je diktator opravil zanj veliki posel — uničenja delavskega gibanja.

Nihče ne more dvomiti, da bi enakih namenov ne imeli oni, ki cepijo sile delovnega ljudstva. Če so mor-da bedaki, neumneži ali najeti agenti, potem jih mora delavstvo tembolji z gnjevom napoditi tja, kamor spadajo, med kapitaliste, da ne bodo delavstvu več škodovali.

Kakšna je morala teh ljudi?

Plačilni dan za te zastrupljevalce delavske enotnosti bo dne 5. maja.

Enotnost bo pokazala, da se hoče delovno ljudstvo tudi tej reakciji postaviti odločno po robu.

S tudi-socialnostjo ni nič!

Socialno vprašanje, vprašanje življenja delavskih in kmečkih množic je danes vprašanje vseh vprašanj: od njega zavisi ne samo usoda vsega gospodarstva, temveč tudi vse civilizacije in kulture vsega evropskega človeštva.

Fašizem odgovorja na to vprašanje, oziroma se mu hoče izogniti z nasiljem, s tem, da izroča vso komando nad gospodarstvom monopolnemu kapitalizmu, ljudi pa spreminja v brezpravne podanike, ki jih stražijo fašistovske čete.

Cerkev se izmika vsakemu konkretnemu odgovoru in ponavlja po svojem političnem časopisju premleto frazo, da more edino-le krščanski duh rešiti človeško družbo. Vsak dan, vsaka ura, vse življenje pa dokazuje, da sklicevanja na krščansko usmiljenje prav nič ne čujejo tisti, ki bi ga morali slišati, da tudi sklicevanje na moralo in razum prav nič ne ovira ne katoliških, ne židovskih, ne drugih podjetnikov, da ne bi vsak dan poskušali še poslabšati položaja ljudskih množic. Ne oporekamo potrebe vzgajati ljudi v dobrem. Ali samo to hudobije ne odpravlja, še manj pa izpreminja družbo.

Liberalizem ali naprednjaštvo pravi, da je tudi — socialno. Vsak človek, ki ne vidi ali noče videti današnjega položaja, a se hoče samo prikupiti ljudstvu, pravi, da je »tudi socialen«.

Stari preživljajoči se nacionalizem ne odgovarja na nobeno socialno vprašanje, on misli, da je s trobojnico, himno in takozvano patriotično vzgojo rešeno in opravljeno vse. Prav nič ne pomisli, da pri poglavljanju prepada med revščino in bogastvom ne more biti govora o narodu kot zaokroženi celoti.

Vse struje, ki se izmikajo socialnemu vprašanju, so nujno protisocialne, protiljudske. To se pokaže takoj pri stališču, ki ga vsakokrat zavzamejo proti konkretnemu boju delavstva za to ali ono življensko zahtevo. Mi se borimo proti kapitalizmu, borimo se za plače, ki omogočajo človeku kulturno življenje, borimo se za skrajšan delovni čas, ki

ga narekuje napredujoča tehnika sama, borimo se za cenena in zdrava stanovanja, za vsakovrstno zaščito delovnih slojev, borimo se za temeljito preobrazbo vse družbe. In kaj nam očita politični katolicizem ali »idealistični« nacionalizem? Prvi nam očita materializem, drugi pravi, da socialna politika ni nobeno idealno, junaško delo. Kakšna hinavščina!

V čem pa je povzdiga naroda, kulture in morale? Ali ni razredni delavski boj tisti, ki dviga in varuje zdravje odraslih, znižuje umrljivost otrok, večja število zdravih otrok in s tem daje narodu moč in zdravje? Ali ni razredni delavski boj tisti, ki resnično večja narodno blagostanje? Seveda za kapitalistično misleče ljudi pomeni napredek »narodnega« bogastva, če se obogati domači kapitalist z najhujšim izkoriščanjem domačih ljudi. Za kapitalistično misleče ljudi obstoji današnja kriza v krizi bank, ne v bedi brezposelnih delavcev, zadolženih kmetov, propadajočih obrtnikov. Mi mislimo pa prav nasprotno in smatramo, da se bo naš narod dvignil in ozdravil le na ta način, da bo delovno prebivalstvo prišlo do dostojnega človeškega življenja, kar pa je mogoče edino-le tedaj, ako se napravi konec kapitalističnemu izrabljanju.

Edino naš boj pomeni resnično delo za narod, za kulturo, za visoke duhovne vrednote. Mi nočemo pregovarjati kapitalističnih krogov, ker vemo, da se sami ne bodo odpovedali krivičnim predpravicam, mi pozivamo delovno ljudstvo in inteligenco, naj se ne ravna po varljivih geslih in po radio-reklamami, ampak naj se združi v en tabor delovnega ljudstva, ki naj po 5. maju povede Jugoslavijo na nova pota. Sami si moramo pomagati, ker ne moremo zahtevati od drugih, da bi spoznali nekaj, česar se sami ne zavedamo. Zato se ne vprašujte, ne glejte okrog, ne oklevajte, ker edino-le pot boja je prava! Boja združenega delovnega ljudstva mest in vasi! Mi smo radikalni, ker se lotevamo stvari pri korenini — vse drugo je samoprevara. Zato vsi kot en mož za listo s. Topalovića!

Število volilcev v narodno skupščino

Domala štiri milijone jih je.

Po ugotovitvah državnega volilnega odbora imamo v celi državi 3.829.374 volilcev v Narodno skupščino.

In sicer v:

1. dravski banovini 308.213, 2. savski 760.148, 3. vrbaski 272.103, 4. primorski 247.736, 5. drinski 402.194, 6. zetski 242.031, 7. dunavski 688.775, 8. moravski 403.563, 9. vardarski 424.338, 10. na področju Beograd-Zemun-Pančevo 80.273.

Pri volitvah leta 1931. je bilo skupaj 3.483.345 volilcev. Letos imamo torej 346.079 več vpisanih volilcev.

Laval le pojde v Rusijo

Ruski listi poročajo, da pride francoski zunanji minister Laval v Moskvo dne 20. aprila t. l. v svrhu dogovarjanja glede vzhodnega pakta, oziroma pogodbe med Francijo in Rusijo.

Svobodne roke v Abesiniji

je prejela Italija od Francije in Anglije. — To bi po našem mnenju ne odgovarjalo morali, ki je zvezana s članstvom pri Društvu narodov. Italija, Francija, Anglija in Abesinija vse so članice. Kakšen pomen še ima potem mednarodna ustanova?

Angleške delavske organizacije za zmago delavske stranke

Angleške delavske strokovne organizacije in delavska stranka prirejajo po vsej Angliji ogromno število protestnih shodov zaradi politike vlade napram nezaposlenim. Delavci zahtevajo korenito izpremembo za- varovanja za nezaposlene.

V Manchestru je rekel predsednik mednarodne sindikalne zveze in generalni tajnik angleške strokovne zveze W. Citrin, govoreč o mednarodnem pomenu angleških volitev med drugim naslednje:

»Silno važno je, da zmagamo mi pri prihodnjih angleških volitvah. Če se nam posreči, da osvojimo javno mnenje in da bomo v stanu pokazati angleškemu narodu, kaj lahko stori, če prevzamemo vodstvo v Evropi mi; mogoče je, da dobi Evropa povsem novo lice. Mi smo tedaj v stanu, da preprečimo vojne in da opozorimo bojaželjne narode, da nočemo trpeti, da bi napadal kdo svoje sosede z vojsko. Z eno besedo: Mi bomo potem vršili vpliv, ki bo jamčil za mir.«

Iz španske oktoberske revolucije

Sodrug Gonzalez Pena pomiloščen na večletno ječo

Rudarski voditelj in poslanec v Asturiji je bil obsojen na smrt in 25 milijonov peset odškodnine. Najvišji sodni dvor je kazni izpremenil v ječo na priporočilo predsednika republike Zamore komaj z večino glasov. Globa ostane neizpremenjena v veljavi.

Zopet Kitajska katastrofa

Tisoče ljudi je potonilo. — Milijoni ljudi umira lakote

Na Kitajskem imajo velike poplave. Rumena reka je poplavila cele pokrajine in povzročila okoli dve milijardi dinarjev škode. Utonilo je okoli 20.000 ljudi. — V dolini reke Jangtse pa je zaradi lanske slabe letine nastopila grozovita lakota, po kateri je zrizadetih nad deset milijonov ljudi. Lakota je posledica lanske slabe letine.

V obrambo naj se oboroži tudi Avstrija

Mala antanta je imela v Bratislavi sejo z ozirom na oboroženo propagando Nemčije, Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Seja je sklenila, da se Madžarska in Bolgarska ne smeta oboroževati, ker imata teritorialne revizionistične namene. Glede Avstrije bosta zavzeli balkanska zveza in mala antanta stališče, da se sme oborožati, toda le v obrambne svrhe.

Belgijska vlada

Koncentracijska vlada, v kateri imajo socialisti pet mandatov

Zakaj so vstopili socialisti v novo belgijsko vlado?

Do leta 1927. so bili belgijski socialisti več let v vladi, kjer so opravljali važne posle, tako s. Vandervelde zunanjo politiko. Vlada šteje 15 ministrov in od teh je pet socialistov. S. Vandervelde je podpredsednik vlade.

Naši klerikalni listi imenujejo to vlado vlado narodne sloge, dasi je vzrok te koncentracije jako socialnopolitičen. Koncentracija se ni izvršila iz ljubezni do socialističnega delavstva in javnosti, ampak spričo trdega delavskega boja proti prejšnji vladi, ki je hotela opleniti narod s svojim gospodarskim programom, po katerem naj bi se bil socialni položaj že izprva poslabšal za 10—12%. Poročali smo, kako se je delavstvo temu načrtu uprlo. Socialistična stranka in strokovne organizacije so predložile klerikalni vladi svoje zahteve, svoje načrte ter izjavile, da poslabšanja socialnega položaja ne morejo in nočejo dopustiti, marveč rajši stopijo v splošno stavko. Ta odločnost je prisilila klerikalno bogataško vlado, da je odstopila.

V tem položaju so socialisti sprejeli ministrstva, da preprečijo preteče zlo in obenem z zagotovilo, da bodo program nove vlade vseboval predvsem naslednje točke: 1. izboljšanje nadzorstva nad bankami, 2. konverzija državnih dolgov, 3. znižanje delovnega časa in 4. obnova di-

plomskih stikov s sovjetsko Rusijo. Socialisti so torej bili prisiljeni da zopet stopijo v vlado, da preprečijo izvedbo črnih nakan klerikalnega kapitalizma proti delovnim slojem. Najhujši klerikalci so tudi odklanjali sprejem socialistov v vlado, končno so pa le uvideli, da v Belgiji, kjer so drugo najmočnejše gibanje socialisti, brez njih ne gre.

Tako je doseglo belgijsko socialistično gibanje in delavske strokovne organizacije, ker so enotno nastopale, zahtevale svojo pravico v slogi eno največjih političnih zmag. Jasno pa je, da bo borba trajala dalje, da mora trajati v solidarnosti vseh, ki jih hoče opleniti klerikalna gospoda.

Taka je ta vlada narodne sloge. Želimo pa, da bode reakcija tudi toliko uvidevna, da delavstva ne bo izzivala s kakršnokoli upornostjo proti upravičenim zahtevam.

Nova vlada, ki ji predseduje zmernejši klerikalec van Zeeland, obenem zunanji minister, ni nasprotnik priznanju Rusije. V vladi se pa ne nahaja Hymans (liberalec), ki je velik nasprotnik Rusije in je bil prej zunanji minister.

Od socialistov so v vladi ss.: Soudan (pravo), de Man (javna dela), Delattre (delo in socialno skrbstvo), Spaak (promet) in Vandervelde (podpredsednik vlade).

Vstop socialistov v vlado je odbrilo ogromno delavsko zborovanje ki se je vršilo v Bruslju.

Naši kandidati v Bosni

Sodišča so potrdila že sledeče kandidate na Topalovičevi listi:

Bosanska Gradiška. Kandidat: Tomo Blažanin, lesni delavec, namestnik: Luka Čupič, kurjač.

Banja Luka. Kandidat: Stjepan Turčić, delavec, namestnik: Ilija Vršič, delavec.

Prijedor. Kandidat: Mustafa Bahijarević, delavec, namestnik: Stipe Jozić, delavec.

Bihač. Kandidat: Stevan Nešić, delavec, namestnik: Gjuro Volak, ključavničar.

Mrkonjić grad. Kandidat: Dane Mirčeta, delavec, namestnik: Emil Zrelec, trg. pomočnik.

Glamoč. Kandidat: Ilija Lipovac, tipograf, namestnik: Dane Mirčeta, delavec.

Bosanska Krupa. Kandidat: Jovo Rudukić, mizar, namestnik: Emil Zrelec, trg. pomočnik.

Bosanski Novi. Kandidat: Janko Čelić, čevljar, namestnik: Mustafa Perić, delavec.

Srezki volilni odbori liste Zveze delovnega ljudstva, pozor!

Glavni volilni odbor za Mariborsko okrožje v Mariboru naproša vse sreske volilne odbore, da čimprej sporočijo, kdaj bi želeli sklicati shode v svojem okraju. Skušajte določiti shode tako, da bo lahko en govornik obdržal več shodov v enem dnevu, zato upoštevajte zlasti prometne zveze. Kjer je mogoče, določite shode tudi med tednom. Sporočite pravočasno kraj in uro, kjer se bo vršil shod, da bom lahko upoštevali vsak kraj, kjer bodo želeli referenta.

Dalje prosimo vse one sodruge, ki so sprejeli nabiralne pole za zbiranje volilnega sklada, da nam sproti pošiljajo zbrane zneske. Nabiralne pole pa lahko obdržite, dokler ne bo zbiranje zaključeno.

Okrožni volilni odbor v Mariboru.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Volilna konferenca za Slovenjgraški okraj

Volilna konferenca za slovenjgraški okraj, ki se je vršila minulo nedeljo v Šoštanju, je bila sijajno obiskana, udeležilo se je nad 400 delavcev, kmetov in malih obrtnikov, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano v Zadrudnem domu.

Konferenco je otvoril s. Koradej, ki je uvodoma pozdravil navzoče delegate, nakar je bil izvoljen za predsednika konference s. Zajc in posebna komisija, sestojča iz delavcev, obrtnikov in malih kmetov iz vseh večjih krajev slovenjgraškega okraja, z nalogo, da se posvetuje in stavi konferenci konkretne predloge za postavitev kandidata in namestnika. Delavsko pevsko društvo »Cankar« je pod vodstvom s. Koradeja nato zapelo »Delavski pozdrav«, ki so ga zbrani poslušali stoje, nato je s. Zajc podal besedo s. Jelenju iz Maribora, ki je v daljšem govoru orisal politični položaj in pomen samostojne kandidatne liste zveze delovnega

ljudstva z nosilcem s. dr. Topalovičem na čelu. Govornikova izvajanja so zborovalci večkrat prekinili z dolgotrajnim odobravanjem.

Z velikim odobravanjem vseh navzočih je bil pozdravljen predlog komisije, ki ga je sporočil njen predsednik s. Vovk, da se ponudi kandidaturu s. dr. Reismanu. Ker pa je s. dr. Reisman vsako kandidaturu že vnaprej odklonil, sta bila soglasno določeno kot kandidata s. Kranjc Franc iz Mislinja in s. Ferdo Valenčak iz Velenja.

Pred zaključkom je konferenca obravnavala še agitacijska vprašanja, nakar je predsednik s. Vovk, da gredo vsi udeleženci na delo za čim lepši uspeh pri bodočih volitvah liste Zveze delovnega ljudstva, zaključil lepo uspelo konferenco, delavski pevski zbor »Cankar« pa je zapel lepo delavsko pesem.

Volilna konferenca za srez Konjice

Na praznik, dne 25. t. m. se je vršila v Konjicah volilna konferenca za srez Konjice, ki je prav lepo uspela. Zastopani so bili naslednji kraji: Konjice, Okoška gora, Stranice, Oplotnica, Cadram, Zreče, Tepanje in Razkovec. Konferenco je otvoril in vodil s. Golob, o političnem položaju pa je govoril s. Petejan iz Maribora, ki je v daljšem govoru orisal bedni položaj, v katerem se nahajajo delavci, mali kmetje in mali obrtniki. Delegati so z velikim odobravanjem pozdravili samostojno listo Zveze delovnega ljudstva, katere nosilec je s. dr. Topalovič. Kandidatura je bila najprvo ponudena s.

Alojziju Čehu iz Maribora, do katerega ima zlasti delavstvo v konjiškem srezu veliko zaupanje. S. Čeh pa je kandidaturu odklonil, ker sploh ne želi kandidirati. Zato se je konferenca odločila, da bo kandidiral s. Rabič, namestnika bo pa postavil na podlagi prejetega pooblastila sreski volilni odbor liste Zveze delovnega ljudstva za konjiški okraj.

Delegati so se razšli s konference s trdnim sklepom, da pojdijo na delo za čim lepši uspeh liste Zveze delovnega ljudstva pri predstoječih volitvah.

Volilna konferenca za Brežiški okraj v Senovem

V nedeljo, dne 24. marca so se zbrali v Senovem delegati iz brežiškega sreza na volilni konferenci, ki je pokazala veliko zanimanje in enodušnost. Konferenci je prisostvovalo 60 delegatov. Posebno so bili zastopani sledeči kraji: Senovo, Rajhenburg, Videm, Brežice, Blanca in Sevnica. Konferenco je otvoril in vodil s. L. Petretič, ki je predstavil delegata mariborskega okrožnega volilnega odbora s. Kosmosa iz Hrastnika. Delegati so s. Kosmosa pozdravili z živahnim ploskanjem. S. Petretič je povdaril pomen konference in nato podal besedo s. Kosmosu, ki je v glavnem obrazložil pomen predstoječih volitev in nastop samostojne liste Zveze delovnega ljudstva, katere nosilec je s. dr. Živko Topalovič. Vsi delegati so z burnim pritrditvijo pozdravili združen nastop delovnega ljudstva proti kapita-

listični in fašistični reakciji. Za kandidata sreza Brežice je bil soglasno in ob velikem pritrditvijo izvoljen s. Jurij Arh, tajnik Zveze rudarjev za Jugoslavijo iz Zagorja. Postavitev namestnika pa je konferenca prepustila 8 članskemu odboru, ki je določil s. Zidariča Jožefa, kurjača iz Rajhenburga. Konferenco so se udeležili tudi sodr. iz krškega sreza. S. Bizjak je v njihovem imenu pozdravil konferenco in sporočil, da se bo obdržala v Krškem posebna konferenca, v sporazumu z ljubljanskim okrožnim volilnim odborom, ki bo postavila kandidate. V prav živahni debati je govorilo še več sodrugov, končno pa je predsednik s. Petretič apeliral na vse delegate, da gredo složno na delo za zmago liste Zveze delovnega ljudstva in je zaključil lepo uspelo konferenco.

Volilna konferenca za srez Šmarje pri Jelšah

V nedeljo, dne 24. marca se je vršila v Rogaški Slatini volilna konferenca za šmarški srez. Konferenci, ki se je udeležilo 17 delegatov, je predsedoval s. Franc Jugovar. Po zaslišanju programa liste Zveze delovnega ljudstva je bilo soglasno sklenje-

no, da bodo vsi aktivno posegli v volilno borbo in živo agitirali za našo listo. Za kandidata je bil soglasno izvoljen s. Engelbert Weinberger, steklar, za njegovega namestnika pa s. Franc Jugovar, prav tako steklar.

Srezka konferenca v Mozirju

ki se bo vršila v nedeljo, dne 31. t. m. s pričetkom ob 3. uri pop. v gostilni Kranje, naj se udeležijo delavci, obrtniki in kmetje iz Gornjegrajškega sreza.

Srezka konferenca za radovljiški okraj

bo v nedeljo 31. t. m. na Jesenicah v Del. domu. Vsi zaupniki so dobili vabila.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštno položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštno položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

Angleški pravosodni minister lord Eden se nahaja v Moskvi. Litvinov bo ob tej priliki sprožil vprašanje locarnskega pakta za Daljni vzhod.

Kdor je za starostno zavarovanje vsega delovnega ljudstva bo glasoval za Topalovičevo listo!

Tone Maček:

152

Slučaj Kumberger

»Mogoče, ali to je nekaj čisto drugega. Oni niso vezani na svojo grudo z vsem svojim duhom in telesom kakor mi. Mi smo se na tej zemlji rodili, na njej so se rodili in preminuli naši očetje in pradedi, na njo nas vežejo spomini na mladost, spomini na vse vesele in žalostne trenutke našega življenja, iz te zemlje smo črpali prve življenjske sadove, ona je prepojena z našimi potnimi sragami in z našo krvjo, ona nam je vse duševno in svetovno obzorje, ona je del naše bitnosti, iz nje se prepletajo nevidne žilice skozi naša telesa; kako bi jih mogli potrgati ne da bi krvavele?!«

»Res ni lahko. Mar je bilo meni lahko jo zapustiti? A moral sem. Zakon samoohrane je bil močnejši, kakor zakon ljubezni do rodne grude,

Mar je delavcem lahko, da morajo zadeti cule na rame in zapustiti kraj, kjer so preživeli dolgo vrsto let, kjer so se rodili, preživeli mlada leta, se pooženili, rodili otrok in kjer zapuščajajo svoje vesele in žalostne spomine? Verjemite, da bi rajše ostali. Če pa v kraju ni več zasluzka, so prisiljeni iti s trebuhom za kruhom in zadušiti v sebi vse občutke sentimentalnosti. Tudi vi bi se najbrž sprijaznili s tem, kadar bi šlo za biti ali ne biti.«

»S tem nas še ne prepričaš. Pa recimo da bi bili voljni se izseliti. Kam bi nas pa hotel potem peljati? Kje pa nam najdeš na zemlji mesta, kjer bi že ne bilo zadosti ljudi? V kake puščave, kjer ničesar ne raste, nas pa menda ne boš hotel zapeljati.«

»Eh, dovolj je še na svetu neobljudenih ali redko naseljenih krajev. Seveda, obrniti bi se morali predvsem na vzhod; slavonske in ogrske ravnine bi lahko še precej ljudi pre-

redile. In potem še dalje, soncu naproti.«

»Torej misliš na novo preseljevanje narodov? Ki bi povzročilo še hujši kaos in propad kultur kakor ono pred tisoč leti? Kako ga pa misliš spraviti v gibanje? Mar meniš, da bodo ljudske mase kar na kake lepe besede zapuščale svoj domači kraj in bodo slepo drle v negotovo bodočnost?«

»Priznam, da se zdi to nemogoče. Samo kak velik dogodek, elementarnega značaja, bi mogel tako gibanje sprožiti. Da bi se pa ne izprevrilo v strašno katastrofo, bi ga morala organizirati in voditi velika in močna avtoriteta, kakršne pa bi danes zaman iskali.«

»No, tudi avtoriteta posameznika ali peščice ljudi, pa če bi bila še tako silna in legendarna, bi ne zadoščala, brez volje naroda ali proti nji. Prava in edina avtoriteta more biti samo volja vsega delovnega ljudstva.«

»V tem soglašam z vami. Verje-

mite, da se bo tudi ta avtoriteta nekoč zbudila in bo preobrazila svet po svoji potrebi. Današnji naši pomisleki takrat ne bodo nikogar več vznemirjali.

Širite »Delavsko politiko«

Nagubana čela so se za hip zgledila, zaskrbljeni pogledi so se za trenutke zazrli nekam v daljavo in sanjavo objemali pohlevno lisasto gričevje, pokrito z oglatimi rujavimi krpami vinogradov, kakor beračeva suknja z zaplatami, z redkim gozdčjem ob roboh in so se ustavili na gorskem grebenu, ki je tam daleč omejeval njihov svet. Težke, žuljave roke so počasi šle preko čel in oči, kakor da hočejo izbrisati iz zavesti prekrasen sen, ki je bil tako lep in svetel, da so se ga ustrašili.

(Dalje prihodnjič.)

Eksistenčni minimum mora biti prost vsakega davka

Doma in po svetu

Štrajkbreherji solidarnosti delovnega ljudstva. — V Dol. Lendavi izhaja neki zakotni listič z naslovom »Ljudska Pravica«. Tiska se v netarifirani tiskarni Balkányi. Netarifirana tiskarna je tista, ki noče priznati kolektivne pogodbe s tipografskim delavstvom in zaposluje samo neorganizirane.

Štrajkbreherstvu odgovarja pisanje tega lističa, ki ni pokazal svoje politične barve vse dotlej, dokler ni bila postavljena lista delovnega ljudstva s sodrugom Topalovičem na čelu. Njej so vsi vse druge liste in nosilci vseh drugih list, samo lista delovnega ljudstva ji dela napoto. Nas to štrajkbreherstvo ne bo motilo, opozorili smo nanj le zato, ker hočejo menda nekateri ta listič vsiliti delavcem kot »revolucionarno« glasilo. Takih mahinacij smo vajeni, saj so klerikalci že 1920. l. izdajali poseben »revolucionaren« dnevnik »Večerni list«, ki je imel edino nalogo blatiti delavske voditelje in zapužnike in tako razbiti delavsko fronto.

Razumemo njihovo jezo. Vse nasprotnike liste delovnega ljudstva najbolj jezi to, da je njen nosilec tako ugleden in sposoben mož, kakor je s. Topalović. Njega pozna ne samo Jugoslavija, temveč tudi ves Balkan, bratske delavske stranke v celi Evropi, mednarodne socialne institucije, tako da spada on med največje delavske voditelje na svetu. Kolikokrat je že on s svojimi močnimi mednarodnimi zvezami in s svojim ugledom preprečil marsikatero nakano kapitalistične reakcije, kolikokrat je že s pomočjo Mednarodnega Urada Dela prekrizal račune naših fašistov in najkonservativnejših kapitalistov! Zaradi vseh njegovih neprecenljivih zaslug za razredni delavski pokret si je seveda v kapitalističnem taboru nabral mnogo nasprotnikov, ki mislijo, da bi se dal njegov vpliv zmanjšati s širjenjem raznih laži, intrig in obrekovanj. Toda delavstvo takim metodam ne bo nasedalo. Delavstvo ve, da ima on toliko nasprotnikov baš zato, ker je najmočnejši njegov predstavnik, delavstvo dobro razume jezo nasprotnikov in bo na vso to jezo 5. maja zmagalo pod vodstvom s. Topalovića.

Neresni študentje in kandidati. Nekih študentov v Ljubljani se je tudi prišla volivna mrzlica tako, da so pogruntali, da bi bilo dobro, če tudi oni postavijo svojo listo. Kako bi to izvedli, ostane akademsko vprašanje. Za nosilca liste so si izbrali s. Kaclerovića, uradnika beograjske Delavske zbornice. Pri tem so pa študentje napravili to akademsko napako, da niso s. Kaclerovića poprej vprašali, ako ima sploh voljo kandidirati na njihovi listi. Tako ta študentovski domislek ne bo prišel v svetovno zgodovino.

Pravijo, da je zgraditev železnice Sent Janž—Sevnica zagotovljena. Deputacija akcijskega odbora za navedeno železnico poroča, da je bila v Beogradu in bila tam obveščena, da je med novimi železnicami odredeno tej prvo mesto.

Obsojena sta bila po zakonu o zaščiti države znani abstinenčni agitator duhovnik Janez Kalan na 7 mesecev ječe, vpokojeni kaplan Anton Komljanec pa na 3 mesece zaradi brošure »Dosti je!«

Anglija izprašuje Japonsko, če bi hotela sodelovati na konferenci podpisnikov versajske mirovne pogodbe. Japonska je pritrdila. Očividno je, da Anglija pripravlja revizijo pogodbe in — razbitje Društva narodov.

Gandhi, znani indijski »bojevniki«, se zopet pripravlja na štiritedensko gladovno stavko.

Širite naš list!

Radi brezposelnosti

prostovoljno v smrt

Obup ga je pognal pod kolesa lokomotive

V Vižmarjih pri Ljubljani se je dne 27. t. m. pognal pod kolesa lokomotive 42letni Viktor Cuderman, brezposelni delavec, ki je pred leti prišel iz Primorja v Jugoslavijo. Truplo pokojnika je obležalo prerezano na dvoje ob železniški progi.

Zaman je Cuderman iskal in pro-

sil za delo. Ni ga dobil. Zato je končal svoje borno življenje pred očmi sebi enakih tovarišev, ki niso mogli preprečiti njegovega obupnega dejanja.

Koliko žrtev bo še tirjal kapitalistični pohlep po dobičku?

Ljubljana

Delavska godba »Zarja« koncertira v nedeljo, 31. marca ob 20. uri zvečer v radiu. Igrala bo same nove skladbe ruskih skladateljev, ki so za »Zarjo« instrumentirani. Prvi komad bo »Delavski pozdrav«, s katerim godba »Zarja« pozdravi vse »Svobodaše« po Sloveniji. Nato sledi Bakalajni-

kov: »Trojka«, Varbanov: »V luninih nočeh«, Danilo Cerar: »Od Urala do Bajkala«, Fall: »Rdeči sarafan«, Čačkovskij: »Ruski ples«, Sobčenko: »Na ruskih tratah« in Subov: »Hrepenenje«. Poslušajte torej v nedeljo, 31. t. m. ob 20. uri »Zarjo«.

Maribor

Novi begunci (hitlerjevci) še vedno prihajajo v manjših skupinah iz Avstrije. Begunci pripovedujejo o grozovitem terorju, ki vlada v Avstriji. Klerofašizem v svoji maščevalnosti ne pozna nobene meje. Težak bo račun, ki ga bodo morali polagati današnji samozavci, kadar se bo avstrijski narod osvobodil spon, v katere so ga uklenili s kanoni in stroinicami. Avstrijsko delavstvo se pridno pripravila za nove boje, ki ga v bližnji bodočnosti čakajo.

Na zborovanju kmetov, ki se je vršilo minulo nedeljo v Unionski dvorani so zborovalci zavzeli ostro stališče proti nekaterim odločbam, ki se nanašajo na izvoz poljedelskih pridelkov, kakor tudi proti uvajanju banatskih vin v naš kraj. Svoje zahteve so formalno v daljši resoluciji, ki bo predložena merodajnim faktorjem.

Po uradnih poslih se je mudil te dni v Mariboru ban Dravske banovine g. dr. Puc. Umrli je dr. Franjo Rostohar, profesor na tukajšnji klasični gimnaziji. Pokojnik je

bil znan kot dober vzgojitelj, iskren prijatelj mladine in značajan ter objektivni mož.

Smrtna kosa. V torek, dne 26. t. m. je preminula v 70. letu svoje starosti gospa Alojzija Reisman, posestnica v Hlapju pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, mati s dr. Reimana. Pogreb blage pokojnice se je vršil minuli petek dopoldne ob veliki udeležbi soseseke. Žalostnim ostalim izrekamo tem potom naše iskreno sožalje.

Izpitni za elektroinstalaterje se bodo vršili predvidevano v dnevi od 15. do 18. aprila t. l. Kandidati naj vložijo pravilno kolokovane prošnje do 1. aprila t. l. Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Zveza živilskih delavcev je darovala za tiskovni sklad Din 500. Iskrena hvala! Posnemajte!

Narodno gledališče. V soboto, 30. marca ob 20. uri Hoffmannove pripovedke. Red B. Nedelja, 31. marca ob 15. uri Veseli kmetič. Znižane cene. Ob 20. uri Blodni ognji. Red D.

Celje

K okrožnemu pevskemu koncertu v Celju

V nedeljo, dne 31. t. m. se bo zbralo v veliki dvorani Narodnega doma ob 4. uri popoldne kar pet pevskih zborov »Svobode« iz celjskega okrožja, in to: Ljubečna, Zabukovca, Liboje, Store in Celje. In zaorila bo mogočna in najbolj času primerna pesem:

Sovražne sile skrivno delo,
še v robstvo staro sili nas.
A moč njihova že ginjeva,
trinoštva sila pada v prah...

Proletariat nima nobene važnejše institucije in vplivnejšega zaveznika, kakor ga ima v svoji pesmi in svojih pevskih zborih. Kadar so duhovi najbolj uklenjeni in malodušni, kadar izgleda, da življenje malega človeka ni življenje, kadar mora živa beseda obtičati v grlu, takrat je proletarska pesem še edina zvezda na temnem nebu, edini balzam, ki hladi žgočo sramoto in edina energija, ki oplojuje duhove, da vzdrže.

Mi smo preživeli take čase. V Celju samem je bil še pred par leti razdvojen in razbit naš pokret. Po ulicah so se že pojavljale črne uniforme, ki so obljubljale streti vse, kar je svobodnega in človeškega. Od vseh organizacij je bil še edini pevski zbor, ki je od časa do časa pregnal praznino v hiši delavskih organizacij. Delavski zbornici, in od časa do časa, kakor so prilike nanesle, nastopil s svojo pesmijo. Bil je to poslednji Mohikanec, vse drugo se je razblinilo in razlezlo, kakor prazen nič.

Danes so drugi časi. Hiša Delavske zbornice je že davno premahnila. Komaj odjekuje zvečer zadnji udarci delopusta, že se pričena živahno vrvenje in na koncu se izkaže, da je sklicanih pet ali šest sej ali zborovanj, sobi sta pa samo dve na razpo-

lago. Dvakrat na teden pa zaori v ta veseli dren mogočna pesem moškega pevskega zbora in enkrat na teden osveži ozračje pesem novoustanovljenega številnega ženskega pevskega zbora. In kadar se pripravljamo na akcijo, kdo je zopet prvi? Kdo nam daje moč in zanosa, da gremo preko vseh težav in spodtik, kakor železen bataljon? Zopet je naš pevski zbor, ki vžiga naša srca s pogumom, daje kri našemu duhu, da osvajamo postojanko za postojanko. In kadar kdo truden omaga, zopet je pevski zbor, ki ga spremi na zadnji poti in se od njega v našem imenu posloviti, kakor bi se ne mogle posloviti nobene orglje s svojimi akordi in noben, še tako čustven govor.

To so naši pevski zbori. Zato jim velja naš tako odkritosrčni pozdrav. Danes, ko se vali ogromen plaz naše Zveze delovnega ljudstva in osvaja vse, kar je dobrega in drobi vse, kar je slabega, danes se zahvalimo tistim, ki so premagali vse težave in očevali temelje naših današnjih falang.

Ko vas, dragi naši pevci, najlepše pozdravljamo pri tej svečani preliki, vam izražamo željo, ki jo že dolgo gojimo: Zanesite delavsko pesem med najširše delavskokmečke vrste. Naj se, kakor v drugih krajih nauče delavske pesmi vsi, ki sodelujejo v našem pokretu. Kakor v cerkvi, ko pojejo zahvalno pesem vsi verniki, ne samo kor, tako naj na velikih prireditvah poje naše himne vsa množica. Vi pevci, postanite naši učitelji prelepe delavske pesmi in postanite nam vzor, kako se moramo obnašati, kadar zagrinjajo obzorje temni oblaki in kako se moramo obnašati, ko se kaže na vzhodu zarja vstajajočega sonca.

Pozdravljeni!

F. S.

Delavski kolezarji, ki hočejo sodelovati v volilni agitaciji, v zunanjih krajih našega sreza naj prijavi nenumdoma svoje naslove sreski volilni pisarni. Naslov naj vsebuje: ime in priimek, kje je zaposlen in mesto stanovanja. Prvi izlet se bo vršil v nedeljo 31. t. m. (jutri). Odhod točno ob 7.30 uri zjutraj izpred Delavske zbornice. Povratek okoli poldne. Vse zaupnike prosimo, naj opozore kolezarje v svojem krogu na to priljavo in izlet.

Zabukovca

Občni zbor »Svobode« Zabukovca se je vršil preteklo nedeljo popoldne ob veliki udeležbi tamkajšnjega članstva. Po poročilih funkcionarjev, ki so bila vzeta z zadovoljstvom na znanje, je bil izvoljen nov odbor, ki sestoji večinoma iz dosežanih odbornikov. K točki: bodoče delo podružnice, je obširno govoril zastopnik centrale s. Cerkenik in F. Svetek iz Celja, ki je priporočil podružnici najagilnejše delovanje v smislu prave delavske borbene kulture.

Hrastnik

Občni zbor Krajevne protituberkulozne lige se bo vršil v nedeljo 31. marca ob 17. uri v deški osnovni šoli.

Volilni shodi v prevaljskem srezu

V nedeljo, dne 31. t. m. Prevalje, v hotelu pri Rozmanu s pričetkom ob 9. uri dopoldne.

Guštanj istega dne pri Miloniku s pričetkom ob 3. uri popoldne.

Trbovlje

Marxova proslava. V nedeljo, dne 31. marca se bo vršila v Trbovljah v Delavskem domu Marxova proslava, ki jo bo priredila tukajšnja agilna podružnica »Svobode«. Ob 9. uri bo koncert Delavske godbe s peštrim sporedom. Pred in po slavnostnem govoru, ki ga bo imel sodrug Teply kot centralni predsednik »Svobode«, bodo nastopili pevci pevškega odseka »Svobode«. Vzlje krizi, vzlic težkim prilikam, v katerih se delavstvo nahaja, ni postalo malodušno, pač pa se družu v svojih kulturnih delavskih društvih, ki prirejajo v Trbovljah krasne prireditve v svrhu kulturne povzdige delavstva in je na tem polju tukajšnja Svoboda že mnogo storila. Važna predavanja se vršijo eno za drugim, ki so vsa dobro obiskana in tako se tudi za Marxovo proslavo vabi vse delavstvo k udeležbi.

Zagorje ob Savi

Zelo zanimivo socialnopolitično predavanje. V ponedeljek, dne 25. t. m. je priredila Zveza rudarjev Jugoslavije, podružnica Zagorje predavanje o temi »Delavstvo in socialna zakonodaja«. Predaval je s. dr. A. Reisman iz Maribora. Predavanje samo na sebi je prav lepo uspelo in reči moramo, da je s. dr. Reisman s svojim prvim nastopom med rudarji napravil tako dober vtis, da je njihova splošna želja, da ga še večkrat vidijo v njih sredi. Pridobil je tudi 20 naročnikov za »Delavsko Politiko«.

Kranj

Volilni sestanek bo priredila lista Zveze delovnega ljudstva v nedeljo, dne 31. marca ob 15. uri v Cerkljah v gostilni g. Kerna Ivana, ob 18. uri pa v Senčurju v gostilni g. Gašperlina Ivana. Vabimo vse kmete, obrtnike in delavce, da se teh sestankov polnoštevilno udeležijo. Zavedajmo se, da se bomo le v skupnem boju mogli postaviti v bran zoper nadaljnje izkoriščanje vsega delovnega ljudstva in rešiti ljudstvo popolne propasti.

V tovarni »Semperit« se je vršilo dne 23. marca že drugo pogajanje glede odpovedi kolektivne pogodbe, na katerem pa je končno prišlo do sporazuma s podjetjem in zastopniki delavstva ter se je podpisala nova kolektivna pogodba. Vsebuje vse prejšnje pogoje, samo nekatere točke, katere v prejšnji kolektivni pogodbi niso bile jasne, so se spopolnile v korist delavstva. Za časa boja je stalo delavstvo vedno budno na straži; to so pokazali polnoštevilno obiskani sestanki, na katerih so delavci zahtevali za pošteno delo tudi pošteno plačilo. Delavstvo je 80 odstotno organizirano v »Splošni delavski strokovni zvezi«, podružnici v Kranju. V organizaciji in s solidarnostjo delavstvo brani in doseže svoje pravice!

Tržič

O poteku volilne konference za kranjski srez v Tržiču smo že poročali. Naj dodamo samo še nekaj podrobnosti, ki so iz glavnega poročila izostale. Dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer se je vršila v Zadrudnem domu volilna konferenca, katero so obiskali vsi, ki so dobili vabila. Sodr. Sova Stane je otvoril konferenco z navdušenim nagovorom, sodr. Padar Franc pa je razložil volilni program, kateri je bil od navzočih z odobravanjem sprejet. Sodr. dr. Jelenc je še tolmačil volilni program ter povdarjal med drugim, da bi bila abstinenca pri teh volitvah najbolj pogubonosna za delavstvo, obrtništvo in malega kmeta, ker sedaj ni čas, da bi se šli slepe miši, ker se bje odločila bitka med velekapitalom in izkoriščanimi in te bitke se noben izkoriščani, ki je količkaj zaveden, ne sme izogniti, ampak mora v njo poseči z vso silo. Da so kapitalistični voditelji izdali parolo, da se naj delavstvo abstinira pri volitvah in ne glasuje za listo delovnega ljudstva, je samo ob sebi umevno. Zato pa bodo seveda sami stopili na volišče in volili svoje zastopnike in proti delavstvu. Tudi vsi delavci, obrtniki in mali kmetje jim bodo 5. maja odgovorili s kompaktno udeležbo na volišču, kjer bodo glasovali za listo Zveze delovnega ljudstva z nosilcem s. dr. Topalovičem.

Našim prijateljem, ki se ne morejo znajti v volilnem vrvežu. Na notico v Gorenju od 20. t. m. omenimo samo toliko in mimogrede, da se mi nimamo ničesar bati in tudi vsak čas lahko gremo na solnce. Pisuju dotičnega članka pa povemo: Ne uganjajte tolike demagogije, pa bo skupen nastop zelo lahka stvar, ker nas ne loči vera ali narodnost, ampak samo demagogija, katero nekateri krogi s pridom uporabljajo, očividno imajo na tem interes. Kakor pravi pregovor: kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima. Kar se tiče dopisa vašega pristaša v »Delavski Politiki« od 20. t. m., vam lahko povemo, da je veliko vaših pristašev, kateri s svojo glavo mislijo, brez demagoških fraz in pripoznanj, da nas razdružuje samo vaša demagogija in vaš velekapital, kateri ima poseben interes na tem!

Mi zahtevamo izbrisanje dolgov revnim kmetom

Šoštanj

Združene delavske organizacije priredijo v nedeljo, dne 31. marca s pričetkom ob 8. uri zvečer v Zadrudnem domu prosvetni večer s tem-le programom: Del. pev. društvo »Cankar« bo zapelo Delavski pozdrav; Svobodaši bodo podali »Hlapca Jerneja«, prikaz v 4 slikah; sledilo bo predavanje g. Menceja; nato bo zapel »Cankar« »Dani se«; tamburaški zbor Svobode pa bo dodal par novih komadov. — Pridite in obiščite našo prireditev! Zavedati pa se moramo vsi, da je le v skupnosti moč, in da posameznik nikdar ničesar ne doseže. Pripeljite svoje žene seboj! Vstopnina je prostovoljna.

Pred par dnevi je umrl vsem dobro znani mož, Grloyšek, star, izgaran človek. Na svoja stara leta je moral beračiti od hiše do hiše, da se je bomo preživljal. Ko je umrl, so ga zanesli v mrtvašnico pri sv. Mihaelu pri Šoštanju. Bil pa je veren človek. Ker pa ni zapustil nič imetja in tudi ni imel denarja, mu niti zvonili niso; šele ko so ga spustili v jamo, je malo zaklenkalo. Vera nas uči: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« Ali, kjer ni denarja, tudi ta izrek ne velja. Med kristjani bi ne smelo biti razlike, vsaj v smrti ne, ampak bi se jih moralo pokopavati vse enako, ne pa po tem, koliko kdo plača. Danes pa je tako, kdor je rojen revež, ima pekel na zemlji in še ob smrti mora to občutiti.

Guštanj

Po končanem mezdnem gibanju v jeklarni (Nadaljevanje.)

Ko pa se je delavstvo le naveličalo poslušati obljube marksistozverov in zahtevalo od njih dejanja, so se gospodje začeli izgovarjati, da je pač kriza, da ni denarja, da je treba potrpeti in pa končno, da so krivi — obratni zaupniki, začela je hajka proti obratnim zaupnikom. Zelo mnogo se je v tistih časih zanimal za tovarniške zadeve g. nadučitelj, ki je veljal kot nekaj eksponent Narodne strokovne zveze. Skoro vsak drugi dan je bil v podjetju in vodil razne akcije. Bili so nekateri delavci, ki so nahujskali proti marksistom, računali, da jih bo rešil g. nadučitelj. Toda rešitve ni hotelo biti. To je tudi dala povod, da se je začelo v glavah delavstva jasiti. Pričelo je misliti in končno tudi poslušati zaupnike, ki so mu dopovedovali, da razcepileno, nesložno in neorganizirano delavstvo ne bo doseglo ničesar. V l. 1934 je 35 mladenčev uvidelo, da je razredna strokovna organizacija pa vendarle potrebna in so znova pristopili ter s tem pojačali vrste razredno zavednih borcev. Ostali pa so se še vedno izgovarjali na slabe čase in še slabši zaslužek: »Saj še za sol ne zasužim, kako maj plačam prispevek za organizacijo.« Prvo je organizacija, potem je sol, pa ne samo sol, ampak tudi kruh. Tega se žal mnogi delavci ne zavedajo. Zaupniki so pri podjetju reševali,

kar se je za delavce rešiti dalo. Posrečilo se jim je, da so spravili brezplačne dopuste samcev na enako mero z ostalim delavstvom, dosegli so, da se je nekaterim samcem zvišala meza za 50 par na uro, v boju proti večnemu praznovanju pa niso uspeli. Podjetje se je izgovarjalo na krizo, pomankanje denarja in naročil.

Krizo je izrabilo podjetje za izvedbo racionalizacije. Storitev se je večala, meza pa je ostala na isti višini kot poprej. Kolektivna pogodba, na katero se je delavstvo radi zaščitilo svojih pravic sklicevalo, je že prišla kar nekam iz veljave. Ako si se skliceval na pogodbeni akord, si dobil odgovor, da velja že novi, za katerega pa noben delavec sploh vedel ni. Če je delavec delal in zaslužil recimo Din 5.50 na uro, potem pa obolel, je v prvem tednu boleznij prejel namestu po Din 5.50 samo Din 4 na uro itd. Zakaj in kako, tega človek ni mogel prougruntati. Razen tega pa se je začelo z izdelovanjem novih produktov, za katere akord sloh niti določil ni bil. Človek je delal kolikor je mogel, zaslužek pa je bil vedno manjši. Pritožbe pri mojstrih niso izdale nič. Mojstri so pošiljali pritožnike k zaupnikom, najrajši k s. Julu. Zaupniki so dopovedovali delavstvu v čem je krivica in delavstvo je vedno glasneje zahtevalo, da se tej negotovosti napravi konec in delovno razmerje nanovo uredi.

Zaupniki so pod pritiskom delavstva intenzivirali pri strokovni organizaciji Savezu metalnih radnika Jugoslavije, ki je kolektivno pogodbo sklenil, da naj jo odpove. SMRJ je na ta predlog pristal in je kolektivno pogodbo iz l. 1931 odpovedal. Zgodilo se je to na javnem shodu, dne 8. septembra 1934. (Dalje prihodnjic.)

Ženska naprednost v današnji Rusiji. Število industrijskega delavstva je znašalo v predrevolucijski Rusiji približno 17 milijonov, danes ga štejejo 45 milijonov. Število v industriji zaposlenih žen je bilo pred vojno komaj nekaj nad sto tisoč, leta 1930 že 3.697.000, koncem leta 1934 se je pa njih število dvignilo na 7 milijonov. Predvsem se nahajajo žene v vodstvih kolektivnih poljedelskih gospodarstev, kjer jih je nekaj nad 165.000, nadaljnjih 50.000 žen so voditeljice takozvanih poljedelskih delovnih brigad. V znanstvenih raziskovalnih in preizkuševalnih zavodih je zaposleno 12.500 pomočnic in samostojnih znanstvenic, v kemični industriji sodeluje 22,5 odstotkov izvežbanih kemičark, v organizacijah za telesno vzgojo je organiziranih 2 milijona žensk. Ruske žene se udeležujejo v vseh panogah javnega, gospodarskega, umetniškega in socialnega življenja, ne izvenzemiti državne obrambe: Rusija šteje več tisoč žensk pilotinj, inženirk, častnic pri gotovih ženskih vojaških organizacijah in ena žena ima celo generalski čin. Izvedena je popolna enakopravnost spolov. V fašistični Nemčiji je pa žena iznova priklenjena izključno k domačemu ognjišču.

SPORTNA RUBRIKA

SK »Svoboda« Ljubljana. Naprošajo se vsi klubi, da pošiljajo vse dopise na naslov: Fain Ciril, Glavna bratovska skladnica, Ljubljana.

Boks in rokoborba v Mariboru. Težko-atletična sekcija DSK Svobode priredi v soboto, dne 30. marca ob 20. uri v dvoranl Zadrudne gosp. banke težko-atletični in boksarski nastop proti SSK Maratonu.

Svoboda : Grafika v Ljubljani. Nekak derbi obeh reprezentantov delavskega sporta se bo odigral v nedeljo ob 10. uri na igr. Primorja. Zmagovalca po zadnjih rezultatih obeh klubov ne moremo napovedovati. Elan, žilavost in vztrajnost ter volja do zmage bo zadela ob tehnično bolj vigrano Grafiko. Dolžnost prijateljev delavskega sporta je, da se v čim večjem številu udeležijo te tekme, za katero je vstopnina minimalna (Din 2.—, Din 3.— in Din 5.—). Pridite in oddolžite se delavskim sportnikom.

Državno prvenstvo v polnem teku. Preteklo nedeljo in praznik so ligaški klubi odigrali večje število prvenstvenih tekem. Tudi slovenski zastopnik Primorje je nastopil, in sicer proti državnemu prvaku BSK-u. Ki se je vračal iz uspele turnee v Franciji. Tudi v drugem kolu Primorje ni izvojevalo nožene točke, marveč je bilo občutno poraženo z rezultatom 4 : 1, ki naj bo opomin moštvi in trenerju, da je zadnji čas, da prestanejo vsi egoistični vplivi ali celo protežiranje in da nastopa moštvo res v oni postavi, ki je najmočnejša.

V Zagrebu je v nedeljo Hašk premagal Sarajevsko Slavijo 4 : 1, Konkordija pa Osiješko Slavijo 3 : 0.

V ponedeljek pa je Hašk premagal Osiješko Slavijo 3 : 0, Konkordija pa je dosegla le neodločen rezultat proti Sarajevski Slaviji 1 : 1.

V Beogradu sta se pomerila BASK in Hajduk-Split, ki je resen pretendent za prvo mesto, a je doživel poraz s 4 : 2. Tablica prvenstva izgleda tako-le:

Hašk	3	3	0	0	8 : 1	6
Concordia	3	1	1	1	4 : 2	3
Bask	2	1	1	0	6 : 4	3
BSK	1	1	0	0	4 : 1	2
Hajduk	2	1	0	1	5 : 4	2
Slavija O	2	1	0	2	3 : 8	2
Jugoslavija	1	0	1	0	2 : 2	1
Slavija S	2	0	1	2	4 : 8	1
Primorje	2	0	0	2	1 : 7	0
Gradjanski						

Prihodnjo nedeljo je sledeč spored državne lige: V Beogradu BSK : BASK, v Zagrebu Konkordija : Hajduk, v Sarajevu

Slavija : Gradjanski, v Osijeku Slavija : Hašk, Jugoslavija in Primorje pa sta prosta.

Podsavčno prvenstvo. V podsavčni ligi je presenetila Svoboda-Maribor z neodločenim rezultatom, ki ga je dosegla proti Čakovečkemu (3 : 3).

Zelezničar je premagal Maribor z rezultatom 2 : 0 in tako dosegel isto število točk, kot jih ima Ilirija.

Prvenstvena tabela je sledeča:

Ilirija	8	5	2	1	31 : 10	12
ČSK	8	4	4	0	24 : 11	12
Zelezničar	9	5	2	2	23 : 18	12
Rapid	7	4	0	3	20 : 10	8
Maribor	9	3	1	5	12 : 22	7
Svoboda	9	2	2	5	19 : 46	6
Celje	7	2	1	4	11 : 14	5
Hermes	7	1	0	6	12 : 21	2

Prihodnjo nedeljo pa nastopijo: v Ljubljani: Hermes : Maribor na Hermesu, začetek točno ob 14. uri, v Mariboru: Rapid : Zelezničar na igr. Rapida s predtekmo.

Pa tudi podsavčni drugi razred je že otvoril prvenstveno sezono ter so rezultati nedeljskih tekem v Ljubljani sledeči:

Sloga : Slovan 3 : 3 (1 : 3), Mars : Mladika 9 : 0 (3 : 0), Reka : Grafika 2 : 0; Jadran : Slavija 4 : 0; Svoboda : Korotan 3 : 0 (2 : 0).

Podčrtati moramo pri tem uspeh ljubljanske Svobode, ki izgleda, da bo v spomladanskem tekmovanju nasprotnik, s katerim bodo morali računati tudi klubi na vrhu tablice. Grafika pa je nesrečno izgubila proti Reki, kar je presenetilo po jehih uspehih v turnirju za zimski pokal. Če se bo hotela obdržati med prvimi v tablici, bodo potrebne tudi korekture pri moštvi.

Nedeljski program:

V Ljubljani: Svoboda : Grafika ob 10. uri, igr. Primorja; Sloga : Slavija ob 10. uri na Slovanu; Korotan : Slovan ob 16. uri na Korotanu; Jadran : Reka ob 16. uri na Jadranu.

V Zalogu: Zalog : Domžale ob 15.30 v Zalogu;

v Celju: Olimp : Šoštanj ob 14. uri na Olimpu;

v Sevnici: Sava : Laško ob 15. uri;

v Čakovcu: Gradjanski : Ptuj ob 15. uri;

v Ptuj: Drava : Panonija ob 15. uri;

na Jesenicah: Bratstvo : Svoboda Tržič ob 15. uri;

v Škofji Loki: Sava : Korotan Kranj ob 15. uri.

Klubi v trboveljskih revirjih še počivajo in so navezani le na prijateljske tekme.

Dne 26. marca t. l. nas je zapustila najboljša mati

Alojzija Reisman

posestnica pri Sv. Jakobu v Slov. goricah

Pogreb se je vršil včeraj, dne 29. marca 1935.

Maribor, Sv. Jakob, 29. marca 1935

Dr. Avg. Reisman
in ostali sorodniki.

Vsakovrstna priznana

dobra vina ter gorka in mrzla jedila

po najnižjih cenah dobite le v »Petrovem hramu« v Ljubljani, Miklošičeva cesta (poleg sodnije). — Se priporoča Pavla Uranič.

Trajno kodranje po najnižji ceni!

V brivskem salonu **FRANJO MAUSER** v Okrožnem uradu v Ljubljani so cene za trajno kodranje globoko znižane. Najvišja cena je Din 60.—. Zato vsi v brivski salon v Okrožnem uradu, Miklošičeva c. 20, kjer se izvršujejo vsa frizerska in brivska dela po najnižji ceni

KUPUJTE
V SVOJI ZADRUGI
»DELAVSKE
DOM«
MARIBOR,
FRANKOPANOVA 1

Delamo

da Vas dobro in pošteno oblečemo

Naše cene so:

	Din
Obleke za delavnik	120-160
Volnene obleke	170-390
Fantovske obleke	110-290
Hlače	75-160
Otroške obleke	60-130
Športske kape	10- 18
Nepremočljivi hubertusi	

320, 260, 160

TIVAR- OBLEKE